

Public Library Manifesto

25

1994 - 2019

Анета Дончева

**Манифестът на
ИФЛА/ЮНЕСКО за
обществените библиотеки и
въздействието му върху
библиотечната среда в
България**

**ФОНДАЦИЯ „ГЛОБАЛНИ
БИБЛИОТЕКИ – БЪЛГАРИЯ“
6– 8 ноември 2019 г., гр. София**

Дончева, Анета. 25 години Манифест на ИФЛА/ЮНЕСКО за обществените библиотеки.- *ББИА онлайн*.- Год. 9(2019), №3, с.23-26.

ИФЛА

25 години Манифест на ИФЛА/ЮНЕСКО за обществените библиотеки

Анета Дончева / aneta_doncheva@abv.bg
СУ „Св. Климент Охридски“

Честването

На страницата на ИФЛА през ноември 2018 г. се появи информация¹, че на 29 ноември 2018 г. ще бъде отбелязана 24-та годишнина от ратифицирането на Манифеста на ИФЛА/ЮНЕСКО за обществените библиотеки.

световна война.³ Изработването на декларацията е предшествано от „Ръководство за обществени библиотеки“ на британския библиотекар и виден реформатор на обществените библиотеки в Обединеното кралство Лионел МакКолвин (Lionel McColvin). Преговорът към това ръководство е

Дончева, Анета. 25 години Манифест на ИФЛА/ЮНЕСКО за обществените библиотеки.- *ББИА онлайн*.- Год. 9(2019), №3, с.23-26

В статията подробно са разгледани:

- призива за честването на Манифеста;
- историята на създаването на Манифеста и неговите варианти от 1949 г., 1972 г. и последният от 1994. (IFLA/UNESCO Public Library Manifesto 1994);
- принципите и въздействието на Манифеста;
- въздействието му в България.

IFLA/UNESCO Public Library Manifesto

26 November 2018

Help us demonstrate how the Public
Library Manifesto makes a difference

By Jan Richards

Inspire, Inform, Indicate

How the UNESCO-IFLA Public Library Manifesto Makes a Difference

Манифестът – дискусии и политики за публичните библиотеки

- Как вдъхновява – как дава мотивация на библиотеките по целия свят?
- Как директно информира за развитието на политики и стратегии?
- Как поставя основа за оценка на резултатите от дейността на библиотеките?

IFLA/UNESCO Public Library Manifesto

България - една от първите страни, в които Манифестът е преведен от Зорница Петкова и е публикуван в сп. Библиотека, № 4, 1995.

The screenshot shows the website of the Bulgarian Library and Information Association (Българска библиотечно-информационна асоциация). The header includes the logo and the text "Българска библиотечно-информационна асоциация" and "Контакт с нас". The navigation menu contains "Начало", "За нас", "Членство", "Дейности", and "Актуално". The main content area features three columns of services: "В помощ на библиотеките" (Expertise services), "Професионално образование и квалификация" (Professional education and qualification), and "Издателска дейност" (Publishing activity). At the bottom, there is a section for the "Манифест на ИФЛА/ЮНЕСКО за публичните библиотеки" (IFLA/UNESCO Public Library Manifesto), which is noted as being adopted in 1994 and published in the journal "Библиотека" in 1995.

Българска библиотечно-информационна асоциация

↑ Контакт с нас

Начало За нас Членство Дейности Актуално

Начало

В помощ на библиотеките
Експертно-консултантски услуги с помощта на специалисти. Инструкции, насоки и примерни правила за всички видове библиотеки.

Професионално образование и квалификация
Предложения за продължаващо образование и придобиване на III степен на квалификация по професията Библиотекар.

Издателска дейност
Информация за печатните издания на ББИА и пълните текстове на документи и професионални издания в електронен формат.

Манифест на ИФЛА/ЮНЕСКО за публичните библиотеки

Утвърден през 1994 г.
Публикуван в сп. Библиотека, № 4, 1995.
Прев. от англ. ез. Зорница Петкова
Пълен текст

Манифестът вдъхновява

- Провеждане на националните политики и стратегиите, на много и разнообразни национални кампании. Библиотеки са използвали Манифеста при застъпничество за промяна на национално и регионално ниво;
- Много цитирания за основните положения в Манифеста;
- Обучение и придобиване на квалификация;

Манифестът вдъхновява

- Важността на услугите и начините за правене на тези услуги;
- Много публикации, оказали важна роля за развитието на библиотечната практика в по-късен период.

Манифестът вдъхновява

У нас липсват добри примери, които да вдъхновяват и обнадяват професионалистите и гражданите.

Манифестът информира

- В основата на Доклада за предварителна оценка на въздействието на Закон за обществените библиотеки и ЗОБ от 2009 г . Това влияние е особено видно в Стандарта за библиотечно-информационно обслужване за обществените библиотеки;

ЗАКОН ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ БИБЛИОТЕКИ

В сила от 06.07.2009 г.

"За по-добро обществено управление: институционализиране на процеса по оценка на въздействието на държавната администрация съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз", по обособена позиция: "Извършване на практически оценки на въздействието на законодателство и политики"

Обн. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г., изм. ДВ. бр.38 от 21 Май 2010г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., изм. ДВ. бр.2 от 3 Януари 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.89 от 26 Октомври 2018г., доп. ДВ. бр.94 от 13 Ноември 2018г.

Доклад за предварителна оценка на въздействието на Закон за обществените библиотеки

СТАНДАРТ

за библиотечно - информационно обслужване

Манифестът информира

- Познаване на Манифеста и индиректно влияние върху всички вътрешни нормативни актове на нашите обществени библиотеки, особено върху тези, които се отнасят до потребителите:

Стратегия
за
развитието на Регионална библиотека
“Пенчо Славейков” – Варна за периода 2017 – 2021

- Изучаването му е включено в различни дисциплини в университетското библиотечно образование и трайно присъства в учебните програми на образователните курсове за професионална квалификация.

Манифестът информира

У нас остава непознат и встрани от вниманието на националните и местни власти, на хората, които администрират библиотечния сектор.

Манифестът предоставя индикатори

- Еталон , спрямо който се измерват библиотечните услуги;
- Въвеждане като БДС на международните стандарти за международна библиотечна статистика; индикатори за резултатност в библиотеките, методи и процедури за оценяване на въздействието на библиотеките;

БДС ISO 2789:2015

действащ 2015-08-17

83

Информация и документация. Международна библиотечна статистика

БДС ISO 11620:2015

действащ 2017-04-18

112

Информация и документация. Индикатори за резултатност в библиотеките

БДС ISO 16439:2014

действащ 2017-11-15

99

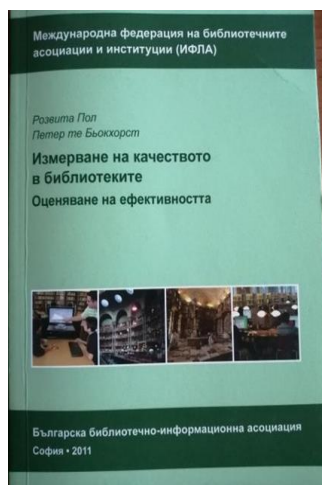
149.00 лв.

Информация и документация. Методи и процедури за оценяване на въздействието на библиотеките

Манифестът предоставя индикатори

- ББИА издаде „ Измерване на качеството в библиотеките: оценяване на ефективността,,

- Основа и на много изследвания и проучвания за обществените библиотеки, осъществени от ББИА, от ФГББ и от отделни учени-изследователи.

- 📄 Състоянието на обществените библиотеки: финален доклад(1.63 MB)
- 📄 Финансиране на обществените библиотеки(811.71 KB)
- 📄 Финален доклад - състояние на обществените библиотеки с насоки за развитие(1.64 MB)

Манифестът предоставя индикатори

У нас ББИА поставя отдавна остро въпроса за промени в събирането и анализа на статистическите данни за българските библиотеки и създаването на *Единен модел за библиотечната статистика в страната.*

IFLA Library Statistics Manifesto, 9-ти април 2010 г.е преведен на български език по инициатива на ББИА.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Особено полезен ориентир в застъпничеството и лобистките усилия в полза на публичните библиотеки.

Успехът на Манифеста се измерва в степента, в която основните постановки в него се използват за да стимулират и за да оправдаят желаната промяна.

доц. д-р Анета Дончева

Благодаря за вниманието!

adoncheva@phls.uni-sofia.bg